

NACIONALINĖ VARTOTOJŲ KONFEDERACIJA

Kodas 126374789, Kaštonų g. 3, Vilnius LT-09309, tel.+37068625661, konfederacija@vartotojai.eu,
www.vartotojai.eu

LR Vyriausybei

Kopija:

LR Aplinkos ministerijai

LR Energetikos ministerijai

LR Žemės ūkio ministerijai

2026 02 10 Nr.NVK 02/10

Dėl klimato kaitos politikos teisėkūros procesų skaidrumo ir vietos savivaldos atskaitingumo (transporto, pramonės ir žemės ūkio sektoriai)

I. PROBLEMA

Nacionaliniu lygmeniu:

- teisėkūros procesai nėra pakankamai vieši ir laiku prieinami savivaldybėms bei visuomenei;
- nėra vieningos metodikos, kaip savivaldybės turi teikti duomenis ir ataskaitas pagal sektorius;
- viešojo intereso NVO dalyvavimas teisėkūroje nėra užtikrinamas, nors jų teisinis statusas įtvirtintas;
- LEA pažangos indeksas nėra naudojamas kaip privalomas informacinis šaltinis rengiant teisės aktus;
- sektorių (transporto, pramonės, žemės ūkio) teisėkūra nėra susieta su savivaldos realijomis.

II. PASIŪLYMAI VYRIAUSYBEI

1. Transporto sektorius

Pasiūlymas

Nustatyti **privalomą teisėkūros viešinimo standartą**, pagal kurį:

- visi transporto sektoriaus teisės aktų projektai būtų viešinami **ne vėliau kaip 60 dienų iki derinimo**;
- būtų privaloma pateikti **aiškų poveikio savivaldai vertinimą**;
- būtų viešinami **visų derinančių institucijų argumentai**.

Stebėsenos lentelė – Transportas

Sritis	Skaidrumo kriterijai	Atsakinga institucija	NVO vaidmuo
Teisėkūros viešinimas	Vieši projektai, derinimo terminai	Susisiekimo ministerija	Pastabų teikimas
Poveikio vertinimas	POVE savivaldai ir gyventojams	Vyriausybė	Nepriklausoma analizė
Duomenų pagrįstumas	VT, alternatyvaus judumo duomenys	LEA	Vertinimo pastabos

2. Pramonės sektorius

Pasiūlymas

Įteisinti **privalomą teisėkūros poveikio pramonės duomenų atskleidimą**, kad:

- būtų viešinami emisijų, AEI ir energijos vartojimo duomenys, kuriais grindžiami teisės aktai;
- būtų aiškiai nurodoma, kokie duomenys gauti iš savivaldybių;
- būtų viešinami alternatyvūs reguliavimo scenarijai.

Stebėsenos lentelė – Pramonė

Sritis	Skaidrumo kriterijai	Atsakinga institucija	NVO vaidmuo
Duomenų pagrįstumas	Vieši duomenys, kuriais grindžiama teisėkūra	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Nepriklausomas auditas
Reguliavimo alternatyvos	Vieši scenarijai	Vyriausybė	Rizikų analizė
Savivaldos duomenys	Aiškus savivaldos indėlis	Ministerijos	Pastabos

3. Žemės ūkio sektorius

Pasiūlymas

Sukurti **viešą žemės ūkio klimato priemonių teisėkūros registrą**, kuriame būtų:

- visi teisės aktų projektai;
- poveikio vertinimai;
- savivaldybių pateikti duomenys;
- NVO pastabos.

Stebėsenos lentelė – Žemės ūkis

Sritis	Skaidrumo kriterijai	Atsakinga institucija	NVO vaidmuo
Teisėkūros registras	Vieši projektai ir duomenys	ŽŪM	Pastabų teikimas
Emisijų duomenys	Vieši metano, CO ₂ duomenys	Aplinkos ministerija	Atitikties analizė
VVG projektai	Vieši vertinimo kriterijai	NMA	Nepriklausoma stebėseną

III. LAUKIAMI REZULTATAI

- Skaidresnė klimato teisėkūra.
- Vienodi skaidrumo standartai visiems sektoriams.
- Stipresnis savivaldos ir visuomenės įsitraukimas.
- Aiškesnis duomenų pagrįstumas ir atskaitingumas.
- Geresnis teisės aktų įgyvendinimas savivaldoje.

Pagarbiai,

NVK vadovė Alvita Armanavičienė

